

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.49.2026.ADZ

**Pani
Barbara Wolska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bolesławcu, z siedzibą w Kruszynie
ul. Kasztanowa 1 A
59-700 Bolesławiec**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 9 września 2026 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 18 września 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, z siedzibą w Kruszynie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Anna Weneny zatrudniona była na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu do dnia 30 września 2025 r., natomiast od 1 października 2025 r. na stanowisku Kierownika GOPS została zatrudniona Pani Barbara Wolska.
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 13 lipca 2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na II półrocze 2026 r. (PNK-K.430.9.2026.TS) zatwierdzony wz. Wojewody Dolnośląskiej przez I Wicewojewodę Dolnośląską w dniu 26 czerwca 2026 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od 13 lipca 2026 r. do 13 sierpnia 2026 r.
Kontrolerzy	1. Anita Denes-Ziemkiewicz – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.331.2026.ADZ z dnia 2 lipca 2026 r., 2. Monika Broniszewska – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.332.2026.ADZ z dnia 2 lipca 2026 r. (dowód: akta kontroli, str. 13-16)

¹ dalej „Ośrodek” lub „GOPS”

² t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 ze zm., dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

³ Dz. U. z 2025 r., poz. 1065, dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Anna Weneny zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS do dnia 30 września 2025 r., natomiast od 1 października 2025 r. Pani Barbara Wolska Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu, z siedzibą w Kruszynie.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach 13, 14 i 15 lipca 2026 r. na podstawie dokumentacji zawartej w teczkach osób, które ubiegały się o świadczenia z pomocy społecznej i które korzystały z tych świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Panią Barbarę Wolską.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 26.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (pkt 1),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Gmina Bolesławiec realizuje zadanie własne o charakterze obowiązkowym określone w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej. W trakcie kontroli ustalono, że prowadzi i zapewnienia miejsca w mieszkaniu treningowym.

Wójt Gminy Bolesławiec Zarządzeniem Nr 17/24 z dnia 24 lipca 2024 r. wydzielił z mieszkaniowego zasobu Gminy Bolesławiec lokal przeznaczony na mieszkanie treningowe. Wydzielony lokal mieszkalny nr 5 mieści się w miejscowości Łąka w budynku nr 2B i ma powierzchnię 36,20 m². Dysponentem mieszkania jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie. W mieszkaniu mogą zamieszkać jednocześnie maksymalnie dwie osoby. Mieszkanie to zostało zgłoszone do Rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych (...). Wpisu dokonał pracownik Urzędu Gminy (mieszkanie jest własnością Gminy).

Kierowniczkі GOPS w Bolesławcu, z siedzibą w Kruszynie w okresie objętym kontrolą potwierdzały prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na podstawie wydanych przez Wójta upoważnień na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Bolesławiec nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a, 3, 3a i 3b ustawy dotyczących:

- przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),

⁴ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1461, ze zm.

- przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b),
- gdyż jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków i zainteresowania taką formą pomocy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6, 9 i 10 ustawy, dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy (pkt 8),
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Kierownik GOPS, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w tej formie.

Gmina Bolesławiec nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury środowiskowych domów samopomocy (art. 18 ust. 1, pkt. 5). Jednakże potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi zostały zabezpieczone w oparciu o Porozumienie Międzygminne nr 2/SP/2021 zawarte w dniu 23 września 2021 r. w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Bolesławiec zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na świadczeniu przez Środowiskowe Domy Samopomocy w Bolesławcu usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na terenie Gminy Bolesławiec.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W kontrolowanym okresie Kierowniczki GOPS w Bolesławcu nie wytaczały powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli. Osoby zgłaszające się do Ośrodka uzyskiwały informację dotyczącą sposobu wytaczania powództwa alimentacyjnego. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej udzielali porad, w razie potrzeby pomagali pisać wnioski i kompletować niezbędne dokumenty.

W okresie objętym kontrolą, Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, ale pracownicy socjalni (...) udostępniali klientom druki, pomagali w ich wypełnianiu, udzielali wszechstronnych informacji o sposobie załatwienia sprawy (...). (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierowniczki GOPS w Bolesławcu składały Radzie Gminy Bolesławiec coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiały potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu udzielał pomocy obywatelom Ukrainy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵ w formie zasiłku celowego oraz zasiłku okresowego. W 2026 r. pomoc w formie zasiłku okresowego wypłacana była do miesiąca marca. Ostatnia wypłata z Funduszu Pomocy Ukrainie nastąpiła w dniu 2 marca 2026 r.

Od dnia 5 marca 2026 r. w związku z *uchyleniem* art. 29 *specustawy*, obywatelom Ukrainy, ze statusem UKR przysługują tylko *świadczenia* wymienione w art. 6 pkt 1 ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z *ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy* w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Obywatele Ukrainy mogą otrzymać schronienie, posiłek, niezbędne ubranie oraz zasiłek celowy. Status (beneficjenta ochrony czasowej) nie upoważnia natomiast do otrzymania zasiłku stałego i zasiłku okresowego. W niniejszym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kierowniczki GOPS w Bolesławcu spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolesławcu zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych w wymiarze 6 etatów, którzy otrzymywali dodatek do wynagrodzenia wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w wysokości 400,00 zł. Dodatek, o którym wyżej mowa nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁶. W aktach osobowych pracowników socjalnych Ośrodka znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie tego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Bolesławiec zamieszkałą przez 15 062 mieszkańców, w tym 175 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2025 r.) i 15 093 mieszkańców (stan na 13.07.2026 r.), w tym 172 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 13.07.2026 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolesławcu na dzień kontroli zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (6 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy,

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1773

w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu na dzień kontroli spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych na podstawie art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, przypadających na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że obowiązujące w 2025 r. porozumienie nie zostało zgłoszone w terminie do rejestru miejsc, w których Gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach i ogrzewalniach prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem Gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obligatoryjnego zadania, określonego w art. 17 ust.1 pkt 3 ustawy, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48 a ust. 11a ustawy.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sprawie nr 1 (E.J.) zakończonej decyzją nr PS.821.19097.2025 z dnia 21.01.2025 r. przyznającą zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar komina budynku mieszkalnego) w dokumentacji akt sprawy brakowało wniosku o udzielenie pomocy lub zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy, świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu (art. 102 ust. 2 ustawy), przy czym fakt ten winien być odnotowany.

W zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (W.K.) decyzją nr PS.DPS.821.ZM.65.2025 z dnia 17.04.2025 r. zmieniono stronie odpłatność za pobyt w DPS pomimo, że zmiana dochodu strony nie przekroczyła 10% odpowiedniego kryterium. Przy pierwszorazowym ustalaniu odpłatności Strony za pobyt w DPS świadczeniobiorca dysponował dochodem (renta KRUS) w wysokości 1 677,29 zł, a od marca 2025 r. świadczenie wzrosło do kwoty 1 769,67 zł i w oparciu o ten

dochód przeliczono odpłatność. Różnica między dochodami wyniosła 92,38 zł, tj. mniej niż 101,00 zł (10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej).

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W zakresie udzielania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1.Sz.G. z wniosku złożonego w dniu 4.02.2025 r., do którego dołączono świadectwo potwierdzające okres pozbawienia wolności od 4.02.2023 r. do 3.02.2025 r. decyzją administracyjną o nr PS.821.19120.2025 z dnia 13.02.2025 r. przyznano zasiłek okresowy począwszy od 1 lutego 2025 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym wniosek został złożony, zamiast od 4.02.2025 r.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...). W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Z uwagi na fakt udokumentowania przez Stronę przesłanki *trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego* z art. 7 pkt 12 przywołanej wyżej ustawy zasiłek okresowy w niniejszej sprawie powinien być przyznany począwszy od 4.02.2025 r.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (A.P.) w decyzji administracyjnej nr PS.821.ZM.86.2025 z dnia 17.12.2025 r. brak pouczenia o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.
2. W sprawie nr 1 (A.P.) w decyzji administracyjnej nr PS.821.18967.2025 z dnia 10.01.2025 r. oraz w sprawie nr 3 (M.S.) w decyzji administracyjnej nr PS.821.19070.2025 z dnia 22.01.2025 r. uzasadnienie było nieadekwatne do obowiązującego stanu prawnego, tj. wskazano „*kwota zasiłku nie może być niższa niż 100 zł i maksymalnie nie może przekroczyć 1 000 zł miesięcznie*”, podczas gdy maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi 1 229 zł.

Artykuł 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁷ wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajdują się m. in. uzasadnienie, pouczenie czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Pierwszych z przywołanych elementów – uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Wynikającą z art. 107 § 3 k.p.a. rolą uzasadnienia jest objaśnienie toku myślenia, który doprowadził organ administracji do zastosowania lub niezastosowania przepisu prawa w konkretnej sprawie. Powyższe służy temu, aby Strona dowiedziała się dlaczego z prawnego punktu widzenia zapadło takie, a nie inne rozstrzygnięcie organu. Powinno być sformułowane ze szczególną dbałością o poprawność zawartych w nim

⁷ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691, dalej „k.p.a.”

danych, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji. Pouczenie to bardzo ważna instytucja prawa administracyjnego. Stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji i postanowienia. Pouczenia stanowią na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.

W zakresie przyznania pomocy osobom poszkodowanym w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. stwierdzono, co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawach prawnych decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłku celowego na remont budynku mieszkalnego oraz na remont budynku gospodarczego nie powoływano art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W odniesieniu do powyższej nieprawidłowości wskazać należy, że art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna. Niniejszy element powinien zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji. Dlatego też należy przywoływać w nim treść przepisów prawa, które legły u podstaw wydania decyzji, w tym treść obowiązujących w dacie wydania decyzji, publikowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji *„Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerw celowych na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r.”*, którym w świetle art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz art. 110 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej należy przypisać rangę ustaleń, które Wojewoda Dolnośląski przekazał gminom. W dacie wydania niniejszych decyzji ośrodki pomocy społecznej zobowiązane były do stosowania Zasad zaakceptowanych, z up. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Sekretarza Stanu Wiesława Szczepańskiego w dniu 23 września 2024 r., ze zm.

2. W sprawie nr 1 (R.M.) wydano decyzję nr PS.821.19119.2025 w dniu 12.02.2025 r. pomimo braku podpisanego protokołu szacowania strat. Na pierwszy dzień kontroli do akt sprawy dołączona była wersja protokołu bez podpisów. Niniejszy dokument został dostarczony w dniu 15.07.2026 r.

Wartość dowodowa protokołu z oględzin komisji szacowania strat i wysokości szkód spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych – powódź we wrześniu 2024 r. w postępowaniu administracyjnym jest kluczowa ze względu na nadaną mu moc dokumentu urzędowego, co wprost wynika z art. 76 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 67 i nast. k.p.a. Protokół sporządzony przez uprawniony organ w przypisanej formie korzysta z domniemania prawdziwości oraz domniemania zgodności z prawem tego, co zostało w nim urzędowo stwierdzone, przez co stanowi jeden z najbardziej wiarygodnych środków dowodowych w rozumieniu art. 75 § 1 k.p.a. Organ nie może zignorować ustaleń zawartych w prawidłowo

sporządzonym protokole, a w procesie wydawania decyzji ma obowiązek oceniać go na podstawie art. 80 k.p.a. w powiązaniu z całością zgromadzonego materiału dowodowego. Szczególną rangę w strukturze tego dowodu przypisuje się podpisom uczestników czynności, co reguluje art. 68 § 2 k.p.a. Podpis nie jest jedynie formalnością, lecz kluczowym warunkiem konstytuującym moc dowodową protokołu – potwierdza on autentyczność dokumentu, prawidłowość odczytania jego treści oraz fakt, że odzwierciedla on rzeczywisty przebieg wydarzeń. Przepisy nadają podpisowi tak wysoką rangę, że jego brak (np. w wyniku odmowy strony) wymaga bezwzględnego i szczegółowego umotywowania przez organ w treści samego protokołu; niewypełnienie tego obowiązku przez urzędnika drastycznie obniża wartość dowodową dokumentu i może prowadzić do jego całkowitego podważenia przed sądem administracyjnym jako wadliwego aktu urzędowego.

3. W sprawie nr 3 (R.P.) w decyzji nr PS.821.ZM.22.2025 z dnia 10.01.2025 zwiększającej kwotę zasiłku w podstawie prawnej nie przywołano przepisu właściwego dla decyzji zmieniających, ponadto w pouczeniu decyzji stwierdzono brak informacji o prawie do zrzeczenia się Strony do odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Artykuł 107 § 1 pkt 4 k.p.a. wskazuje, jakie elementy składowe powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajdują się m. in. powołanie podstawy prawnej. Niniejszy element powinien zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji. Ponadto analogicznie jak w sprawie udzielonej pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego przywołanie informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i jego skutkach jest obligatoryjnym elementem każdej decyzji administracyjnej.

W zakresie realizacji zadań z pomocy społecznej wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. przyznania zasiłku okresowego stwierdzono:

1. W sprawie nr 2 (O.U.) zakończonej decyzją nr PS.821.18956.2025 z dnia 8.01.2025 r. w formularzu wywiadu część IV z dnia 8.01.2025 r. jest różnica w wykazanej wysokości dochodu w wierszu nr 10 (1 195,07 zł), a wysokością dochodu wykazaną w sekcji D pkt. 1 formularza (1 958,07 zł).

Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁸, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z nich wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Plan pomocy zatwierdzony przez Kierownika Ośrodka stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

Wywiad środowiskowy jest, w rozumieniu art. 75 § 1 k.p.a., szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji (działając przez pracownika socjalnego) ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się

⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 893 ze zm., dalej „rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego”

o pomoc. W związku z tym poszczególne części kwestionariusza wywiadu powinny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (§ 4 ust. 3). Organ administracji publicznej jest również obowiązany treścią art. 77 § 1 k.p.a. w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe zgłaszanie do Rejestru Wojewody miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach danych powstałych w oparciu o zawarte porozumienie w przedmiocie udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie.
2. Brak dokumentu potwierdzającego wszczęcie postępowania w sprawie wypłaconego zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
3. Przeliczenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, pomimo zmiany dochodu Strony o kwotę niższą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.
4. Błędny okres przyznania zasiłku okresowego osobie opuszczającej zakład karny.
5. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych.
6. Brak w dokumentacji sprawy na pierwszy dzień kontroli podpisanego protokołu z oględzin komisji szacowania strat i wysokości szkód spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych – powódź we wrześniu 2024 r.
7. Nierzetelne sporządzanie wywiadu środowiskowego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zgłaszać do rejestru Wojewody dane objęte rejestrem miejsc, w których Gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach wynikających z zawartych umów z podmiotami na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.
Podstawa prawna: art. 48 a ust. 11 b, c ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Świadczenia z pomocy społecznej udzielać na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. W przypadku udzielania pomocy z urzędu dokumentować przyczynę takiego postępowania.
Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Zmiany odpłatności za świadczenia niepieniężne dokonywać w sytuacji przekroczenia dochodu o kwotę przekraczającą 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego rodziny.
Podstawa prawna: art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...). W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznawać za niepełny miesiąc.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 w związku z art. 7 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania, a rozstrzygnięcie decyzji formułować jasno i jednoznacznie. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu, natomiast w uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji podawać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu, których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W pouczeniu decyzji zamieszczać informację o prawie zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 3 w związku z art. 8 i 9 k.p.a., art. 18 ust. 1 pkt 4 i art. 110 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Z przebiegu oględzin komisji szacowania strat i wysokości szkód spowodowanych działaniem zjawisk atmosferycznych sporządzać protokoły, które zostaną podpisane przez wszystkie osoby obecne, biorące udział w czynnościach urzędowych. Podpisany protokół, a nie jego wydruk bez podpisu winien stanowić materiał dowodowy w ramach prowadzonego postępowania zakończonego wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej pomoc finansową.

Podstawa prawna: art. 67 § 1 i 2 pkt 3, art. 68 § 2 k.p.a. w związku z art. 75 § 1 i art. 76 § 1 i 2 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Wywiad środowiskowy będący szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc sporządzać rzetelnie, starannie. Poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz art. 75 § 1 i art. 77 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Bolesławiec, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Bolesławiec

2. A/a

12/12 14.05.2016
STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Agnieszka Kukułka-Szymas

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleńko
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej